



Zdravnik prof. dr. Ervin Kocjančič, Izolan, ki svojo uspešno kariero, a tudi življenjsko pot, gradi v tujini

“Če si moški, je po 25. letu dobro imeti urologa za prijatelja”

Predava in operira po vsem svetu, med operacijami posluša “mrtve Evropejce”, kot v šali imenuje največje mojstre klasične glasbe, rad se loteva zahtevnih izzivov, neizmerno rad potuje, tekoče govori pet jezikov, svet čuti kot svoj dom. Čeprav v Izoli ne živi že od konca srednje šole, ima svetovno priznani urolog prof. dr. Ervin Kocjančič (50) na svojem zelo živahnem facebook profilu napisano, da je Izolan. “*Isolano living in Chicago*,” kot poje Rudi Bučar.

Ervina Kocjančiča je težko “ujeti”, saj je nenehno na poti – tako službeno kot tudi zasebno –, a mimoli četrtek je, takoj ko je stopil iz letala na tržaškem letališču, pridrvel v Izolo in na Večerju z zanimivimi Izolani, ki že enajsto leto potekajo pod okriljem Mestne knjižnice Izola, rade volje poklepetal z novinarko Radia Koper Natašo Benčič.

Na polni terasi vinskega bara Manzoli je med poslušalci sedel tudi Ervinov brat dvojček Dejan Kocjančič, sicer direktor Turističnega združenja Izola, ki je na svojega 20 minut mlajšega brata, ki je tam, čez lužo, v ZDA,

naredil izjemno kariero, zelo ponosen. Kako ne! “*Je iskan in spoštovan zdravnik in profesor, ki nikoli ne pozabi povedati, od kod prihaja. Iz Izole*,” je svojega gosta, ki ga je že naslednji dan čakalo predavaje v Portorožu, v začetku tega tečaja pa še operacija v Arezzu v Italiji, predstavila gostiteljica večera.

Pomembno je, da si dober poslušalec

“Slovenščina mi ne gre najbolje,” se je opravičeval Ervin Kocjančič. Njegov materni jezik je italijanščina – prihaja iz

dvojezične družine –, pa tudi z ženo Italijanko in otroki komunicira v italijanščini. Po sedmih letih življenja v ZDA je že pridobil tudi tisti značilni ameriški “r”, ki je že tako prijetnega sogovornika naredil še bolj simpatičnega. A slovenščina mu kljub vsemu ne dela toliko težav, kot sam misli. Ne nazadnje sta se z bratom vselej pogovarjala po slovensko.

“V Ameriki ni treba imeti sivih las, da bi te ljudje spoštovali.”

Na Izolo ga vežejo zelo lepi spomini. Kakšna je Izola v očeh njegovega otroštva in kakšna je danes, ko se sicer bolj poredko vrača, gledana z drugega konca sveta? “*Ko si otrok, je vsaka, še tako mala vas kot vedomost. Ko pa gnuš enkrat v svet, vidiš razlika. Meni je Izola res pri srcu, a hkrati mi je zaradi svoje majhnosti na*

dolgi rok tudi nekoliko utesnjujoča,” pove iskreno.

Prepotoval je že velik kos sveta, ne samo službeno, ampak tudi zasebno. “*Izredno rad potujem. Svet res čutim kot svoj dom*.” Prepričan je, da bi bil svet lepši, če bi ljudje več potovali. “*Ko potuješ, je skoraj nemogoče biti sam. Vselej najdeš koga, s katerim z zapleci v pogovor in z njim deliš bodisi sedanost bodisi svojo*

preteklost. To je dobro, saj na ta način širiš svoje obzorje, spoznaš nove ljudi, nove kulture ... S tem se bogatíš in rasteš. In se predvsem učiš.” Zase pravi, da je dober poslušalec. “*V medicini bi temu rekli anamneza. Bolnika moraš dobro izprašati, da pridobiš čim več podatkov o njegovem zdravstvenem stanju. In*

tako je tudi sicer v življenju: da prideš do globine človeka, moraš biti dober poslušalec,” poudarja Ervin Kocjančič.

En organ in pol

Po končani pedagoški gimnaziji v Kopru je šel študirat medicino v Trst. Kaj je sina dveh učiteljev – mama je učiteljica italijanščine, oče pa je bil profesor flavte na koprski glasbeni šoli – vleklo v medicino? “*Spominjam se, kako rad sem med poletnimi počitnicami ob nedeljah zvečer opazoval kolone vozil turistov, ki so se skazi Izolo vile proti Trstu. Mama, ki je bila zelo stroga, me je vedno podila, naj grem spat, češ da je že pozno. Pa sem si mislil, moram izbrati takšen poklic, da mi ne bo treba zgodaj v posteljo. No, imel sem dve možnosti: ali naj postanem policist ali zdravnik. In izbral sem slednje*,” v srebu pove Kocjančič. Prvo leto specializacije po študiju je opravil v Trstu, nato je

šel v Milano, kjer je tudi doktoriral. Vmes je služboval v več italijanskih mestih (Monzi, Novari, Vidmu) in se pred sedmimi leti na povabilo Univerzitetne klinike Illinois v Chicagu z družino - ženo in tremi otroki - preselil čez ocean. Postal je predstojnik oddelka rekonstrukcijske urologije. To je njegova ožja specializacija, ki se je je lotil zato, ker je "zdravo trmast", kot sam pravi, in ker "se rad lotevam zahtevnega, navidez tudi nemogočega". Zanj je pač poseben izziv tisto, kar je še posebej težko. A tudi odločitev za specializacijo iz urologije spremlja zanimiva anekdota. Ko je kot študent krožil po različnih bolnišničnih oddelkih, je pristal tudi na dermatologiji, kjer pa - kot pravi - ne bi mogel nikoli delati. "Dermatologijo sem sovražil iz dna duše," prizna. "In ko me je profesor vprašal, kaj nameravam izbrati za

urologov, na katerem se je zbralo približno 17.000 specialistov z vsega sveta. Ena od tem je bila tudi sprememba spola. Ugotovili smo, da so že pred 1000 leti opravljali takšne operacije, seveda s povsem drugačnimi rezultati, kot jih imamo danes. A če se rodiš v napačnem telesu, je to kot bolezen, ki se jo da pozdraviti, in sicer tako, da popraviš to, kar je narava narobe naredila. Pri tem so najboljši v Beogradu. Ogronom ljudi ima ta problem. In zakaj bi jim ne pomagali?" pravi Kocjančič.

Sploh danes, v času globalizacije, ko je znanje dostopno na vsakem koraku. In vsakomur. "Znanje je danes dosegljivo vsem: prek interneta, kongresov, prek ljudi, ki potujejo ... To je tudi razlog, ki me žene v to, da hodim okoli po svetu in predavam, da po domače povedano, nosim znanje v tisti del sveta, kjer ga še ni."

"Če se rodiš v napačnem telesu, je to kot bolezen, ki se jo da pozdraviti, in sicer tako, da popraviš to, kar je narava narobe naredila."

specializacijo, sem izstrelil kot iz topa: urologijo. On pa ves začuden: 'Ma kako?! Taku briljanten in dinamičen tip kot vi, pa tja? Pričakoval bi, da boste izbrali kardiologijo.' Pa nisem. Urologija se mi je vedno zdela zelo zanimiva. Poleg tega pa je to prva specializacija, ki je priznana v zgodovini medicine. Že Hipokrat omenja tako imenovano operacijo kamna. Teda, pred več kot 2000 leti, so moškimi težave povzročali kamni v mehurju. Odstranjevali so jih litotomizir, kakor so se imenovali specialisti za tovrstne operacije. Kar je zanimivo, je to, da so se stalno selili in zahtevali plačilo vnaprej. Kar veliko pove o kakovosti teh operacij," se zasmije Kocjančič in brž doda: "Upam, da se mene danes ne drži takšen sloves."

Mi o urologiji kot prvi priznani specializaciji mi je pred časom na nekem kongresu urologov v ZDA razblinila kolegica anesteziologinja. "Rekla mi je, motiš se, dragi kolega, ena specializacija je bila v zgodovini omenjena še prej. Nemogoče, katera, me je zanimalo. Pa mi je pojasnila: ko je Bog iz rebra naredil Eva, je Adama najprej uspal ..."

Kakorkoli, prva ali ne, urologija je veliko bolj pestra od splošne kirurgije, pa čeprav ima opravka samo z enim organom in pol, se zasmije Kocjančič. Z enim organom in pol? "Ja. En organ so ledvice z vsemi tistimi 'cevkami', ki so povezane z mehurjem, tista 'polovička' pa je moški spolni organ."

Popraviš, kar je narava narobe naredila

Nekoč se nam je zdelo popolnoma nepredstavljivo, da bi človek zamenjal spol. Danes se za to odloča vse več ljudi. Pri tem jim poleg plastičnih kirurgov pomagajo tudi urologi. "Tovrstne operacije so tehnično in tudi kirurško zelo zahtevne. A dejstvo je, da ni lahkih in ni težkih operacij, če znaš," pravi Ervin Kocjančič. "Pred nekaj tedni smo v ZDA gostili svetovni kongres

In kakšna je razlika med prenašanjem znanja v Evropi in ZDA? "Velika. V Italiji, dentimo, profesor predava in ti ga poslušas. V Ameriki je drugače. Veliko več je dialoška. Student specializant te vpraša, na primer, zakaj tako, jaz bi to drugače naredil. Kot mentor moraš biti vselej zelo pripravljen, da lahko daš pravi odgovor. In zgodi se, da tudi sam spremeniš mnenje. Kar je super. Veste, v Ameriki ni treba imeti stivih las, da bi te ljudje spoštovali. V Evropi žal ni tako. Evropa spoštuje le tisto, kar je staro: starega človeka, staro univerzo ... Pa niti ne vem, če gre res za spoštovanje. Morda pa se le boji. In potem ne napreduje tako, kot bi lahko."

Tudi na področju pallativne medicine Evropa močno zaostaja za Ameriko, opozarja Kocjančič. "Zal v Evropi, zlati v zahodnem delu, še nismo razumeli, kako pomembni so za umirajočega zadnji tedni življenja," poudarja. "V Ameriki obstaja prav specializacija o tem, kako spremljati pacienta v tem zadnjem obdobju. Smrt je resda del našega življenja. A pomembno je, kako umreš. Če nimaš nikogar, ki bi ti psihološko pomagal, ki bi ti stal ob strani, je grozno." Kot pravi, si ne zna predstavljati, kako hudo je človeku, ki mora umreti v bolnišnici. "Sam bi si želel umreti v svoji domači postelji. Včasih je vloga Hospicia imela družina in je bilo nekaj povsem normalnega roditi se in umreti doma. Na jugu Evrope je tako že danes, v razvitem zahodnem svetu pa ..."

Dobra komunikacija je več kot nujna

Za Chicago pravijo, da je to mesto, kjer se križa nešteto kultur. Vanj se je priselilo zlasti veliko Poljakov in Srbov, pa tudi pripadnikov drugih narodov. Slovencev je v njem le za vzorec. "Slovenci so emigrirali predvsem v Cleveland in okolica, ki velja za tretje največje slovensko mesto, je pa zato Chicago drugo največje srbsko mesto, takoj za Beogradom," pove Kocjančič, ki



Vedno znova se rad vračam v Izolo, pravi Ervin Kocjančič. A njegov dom je tam, kjer je družina - v Chicagu.

namerava v severnem delu Chicaga odpreti ambulantno samo za srbske paciente. "Tam živijo kot v getu. Nekateri so že več kot 30 let v Ameriki, pa ne znajo besedice angleško," ne more razumeti. V Ameriki sicer to ni problem, saj morajo zdravniki zagotoviti prevajalca. "Zdravnik je odgovoren za to, da se pogovori s pacientom. In če ne znaš njegovega jezika, moraš vzeti prevajalca." Delo s pacienti zahteva tudi izvrstno komunikacijo, opozarja. "Dobra komunikacija bi morala biti posebna umetnost znotraj polja medicine," je prepričan Ervin Kocjančič.

Ker je sam zelo komunikativen, povrh vsega pa tudi radoveden, in ker je treba pred urološkim pregledom, ki je, kot sam pravi, "bolj intimne narave", s pacientom najprej vzpostaviti občutek domačnosti, se je - hočeš nočeš - z marsikom od teh priseljencev zapletel v daljši pogovor. In izvedel marsikaj pretresljivega. Zlasti od tistih, ki so v Ameriko ubežali med vojno na Balkanu. "Ko so se mi odprli in začeli pripovedovati, zakaj so zapustili svoje domove, me je spreletaval srh. Neverjetno, kaj lahko človek naredi sočloveku. Iskreno vam povem, da sem jih kar nehal spraševati o preteklosti, saj so me ponoči mučile more."

"Dobro je imeti urologa za prijatelja"

Poleg medicine in družine pomembno vlogo v njegovem življenju zaseda tudi glasba. In kot velik ljubitelj klasične glasbe rad obiskuje koncerte. Zato ni naključje, da živi prav blizu čikaške filharmonije. Je pa povsem po naključju spoznal tamkajšnjega dirigenta, s katerim sta postala tudi dobra prijatelja. "Ne zgodi se ravno pogosto, da ima urolog, ki obožuje glasbo, za soseda dirigenta z rakom prostate," se zasmije Kocjančič, ki se glasi ne odpove niti med operacijami. "V operacijski dvorani navijam 'mrtve Evropejce'. Poslušam klasično glasbo velikih mojstrov, kot so Mozart, Beethoven in drugi, da tudi ostalim, ki sodelujejo pri operaciji, malo približam ta svet," pojasni.

Odkar so začeli v urologiji dajati več poudarka preventivi, je število operacij za benigne tumorje drastično upadlo. "Včasih smo vose operirali, danes pa težave najprej poskušamo rešiti z zdravili. V urologiji je velik problem prostata. Po 25. letu starosti prostata raste in povem vam, da je dobro imeti urologa za prijatelja, sploh če si moškega spola," hudomušno pove Kocjančič, ki prihodnost medicine vidi tudi v boljši

diagnostiki in v individualni obravnavi pacientov. "Terapije proti raku so že narejene tako, da upoštevajo genotip pacienta in so tako prilagojene posamezniku."

Različnost je vrednota

Za Ervina Kocjančiča bi težko rekli, da se kdaj dolgočasi. Je predstojnik urološkega rekonstrukcijskega oddelka na univerzitetni kliniki v Chicagu, aktivno dela kot kirurg, ima več ambulant na različnih koncih tega velikega mesta, dela kot profesor, je direktor specialistične šole ... "Lepa stvar mojih delovnih dni je raznolikost. Hitro se namreč naveličam rutine. En dan delam v ambulanti, en dan operiram, en dan predavam, en dan preživim v inovacijskem centru, kjer se srečujemo strokovnjaki različnih strok," našteva.

"V življenju je pomembno, da vidiš svet okoli sebe. In ena od vrednot, ki jo v Ameriki močno cenijo, je različnost. Na univerzi, dentimo, je velika prednost, če si obdan z različnimi ljudmi. Različnimi po rasi, veri, spolni usmerjenosti ... To je vrednota. Ker prav v različnosti lahko bomo. Če vsi enako mislimo, ne bomo napredovali. In če mi uspe to prenesti na svoje otroke, sem naredil to, za kar sem bil poslan na ta svet." PETRA VIDRIH